

УДК 342.9

СТРУКТУРА СУДОВОГО РІШЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНІЙ СПРАВІ

М. Труш

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, 79000, Львів, Україна,
e-mail: trushm@i.ua*

Досліджено структуру судового рішення в адміністративній справі. Визначено поняття судового рішення як акту правосуддя та процесуального документа та доведено самостійність структури форми, яка може не збігатися зі змістом судового рішення як акту правосуддя. Як акт судової влади судові рішення має трикомпонентну структуру і складається з предмета, підстави та змісту. Судове рішення – процесуальний документ, який є зовнішньою формою виразу акту судової влади, складається із чотирьох елементів: вступної, описової, мотивувальної та резолютивної частин. Охарактеризовано вимоги до відповідних частин судових рішень в адміністративному процесі та запропоновано відповідні зміни до законодавства.

Ключові слова: судові рішення; ухвала та постанова в адміністративній справі; вступна, описова, мотивувальна та резолютивна частини судового рішення.

Судове рішення є найважливішим актом правосуддя і покликане забезпечити захист гарантованих Конституцією України прав і свобод людини та здійснення проголошеного Основним Законом України принципу верховенства права. У п. 1 постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України від 20.05.2013 року № 7 «Про судові рішення в адміністративній справі» ухвалення судового рішення визначено як найважливіший результат здійснення правосуддя адміністративними судами. Відповідно, судові рішення в адміністративному процесі повинне відповідати вимогам щодо форми та змісту, встановлених законодавством. Проблема структури судового рішення має велике науково-теоретичне значення. Водночас викликає інтерес і її дослідження в аспекті сучасного судового правозастосування у зв'язку із актуалізацією проблеми правосудності судових рішень як актів судової влади, що обумовлює необхідність вироблення нових підходів до аналізу змісту судового рішення та його процесуально-документального оформлення.

Праці вітчизняних учених у галузі адміністративного процесу, присвячені проблемі структури судового рішення, є оглядовими. Деякі аспекти, що стосуються структури судового рішення в адміністративній справі досліджували В. Б. Авер'янов, Е. Ф. Демський, С. В. Ківалов, О. В. Кузьменко, Т. О. Коломоєць, В. М. Кравчук, О. І. Харитонова, М. І. Цуркан. Однак комплексного дослідження із окресленої проблематики проведено не було.

Мета цього дослідження – визначити поняття «структура» та «зміст» судового рішення в адміністративній справі, встановити співвідношення між ними, охарактеризувати основні елементи судового рішення в адміністративній справі як процесуального документа.

Здебільшого в юридичній літературі судові рішення розглядають у двох аспектах: як акт правосуддя та як процесуальний документ, хоча деякі вчені взагалі не розмежовують цих понять [18, с. 57–59].

Зокрема, О. М. Перунова наголошує, що процесуальний документ, яким оформлений акт правосуддя, не може мати іншої структури, як сам цей акт [12, с. 137].

Автори підручника «Адміністративне судочинство» наводять цікаве співвідношення між формою та змістом судового рішення: «Висновки адміністративного суду на кожній стадії адміністративного судочинства набувають певної процесуально-правової форми судового акту. Адміністративно-процесуальне законодавство надає узагальнюючу назву таких актів – судові рішення» [5, с. 173].

У Кодексі адміністративного судочинства України питанню структури судових рішень у адміністративній справі присвячено ст. 163 («Зміст постанови») та ст. 165 («Зміст ухвали»). Водночас, у цих статтях визначені структурні елементи судових рішень як процесуальних документів.

На невідповідності елементів судового рішення поняттю «зміст рішення» наголосив Д. М. Чечот, який зазначив, що зміст рішення полягає у визнанні чи невизнанні права, в присудженні чи відмові в присудженні до виконання певних дій. Структура судового рішення як процесуального документа, його складові частини та їх реквізити є формою рішення, тому їх назва і повинна бути такою [17, с. 18]. П. П. Заворотько та М. Й. Штефан вважають, що в поняття «форма рішення» та «форма позовної заяви» закон вкладає їх зовнішній письмовий чи усний прояв. Під змістом судового рішення автори розуміють ті структурні питання, які висвітлені у судовому рішенні [4, с. 89].

На нашу думку, з погляду зовнішньої визначеності, судові рішення в адміністративному процесі повинне мати певне процесуально-документальне оформлення, яке і є його зовнішньою формою. Процесуальний документ – судове рішення є способом матеріалізації, існування змісту судового рішення як акту правосуддя, в якому цей зміст і відтворюється. Водночас, зовнішня форма щодо змісту постає як щось зовнішнє, і відповідно так, що самостійно існує. Тож правомірно порушувати питання про самостійність структури форми, яка може не збігатися зі змістом судового рішення як акта правосуддя.

Варто погодитися із Г. В. Фазикош, яка вважає, що до судового рішення можна застосувати системний підхід, який дає змогу аналізувати цей об'єкт як певну складну систему зі своїм внутрішнім та зовнішнім змістом, кожен із яких має власну структуру із взаємопов'язаними, але не тотожними елементами. Виділивши основні елементи внутрішнього змісту судового рішення, ми отримуємо можливість дослідити його як акт судової влади, а відтак, повніше охарактеризувати зміст судового рішення як процесуального документа [15, с. 51].

Ще до прийняття Кодексу адміністративного судочинства України Р. О. Куйбіда пропонував запровадити таку структуру судового рішення адміністративного суду: вступна частина (час, місце судового розгляду, склад суду, справа, яку розглядали, особи, які беруть участь у справі); обставини справи (встановлені фактичні дані у справі із зазначенням досліджених доказів); право (зміст норм, якими керувався суд, вирішуючи справу); оцінка суду (правова оцінка встановлених обставин, констатація порушень норм права); резолютивна частина (присуд суду), та зазначав, що подібна структура дає можливість чітко розмежувати у судовому рішенні питання факту і питання права, що матиме значення під час його оскарження та перегляду [3, с. 269–270]. Аналогічну позицію щодо структурованості судового рішення Р. О. Куйбіда висловлює і в сучасних працях [8, с. 25].

Вивчаючи питання структури судового рішення в адміністративному процесі можна дійти висновку, що певні пропозиції вченого знайшли своє закріплення в КАС України. Відповідно до ст. 3 КАС України постанова – це письмове рішення суду будь-якої інстанції в адміністративній справі, у якому вирішують вимоги адміністративного позову. Нормативно встановлено еле-

менти структури цього процесуального документа: вступна, описова, мотивувальна та резолютивна частини.

Згідно зі ст. 163 КАС України вступна частина постанови повинна, зокрема, містити дату, час та місце прийняття постанови.

Відповідно, датою прийняття постанови є дата її проголошення, у тому числі лише вступної та резолютивної частин. Дехто із науковців пропонує вважати часом прийняття постанови години і хвилини або проміжок часу, протягом якого суддя перебував у нарадчій кімнаті з точністю до хвилин [9, с. 280].

З приводу цього питання особливої уваги заслуговує позиція В. М. Кравчука, на думку якого часом прийняття є момент, коли суд, перебуваючи в нарадчій кімнаті, підписав постанову, а не час її проголошення [7, с. 532].

Час прийняття постанови зазначається годиною та хвилинами і повинен розміщуватися в одному рядку з датою прийняття постанови після, власне, самої дати (наприклад: 15 грудня 2013 року, 11 год. 30 хв.).

З приводу зазначення місця прийняття постанови, то ним є місце проведення судового засідання, тобто зал судового засідання в приміщенні суду, що розташований у відповідному населеному пункті. Така адреса і вважатиметься місцем прийняття постанови. Не буде порушенням законодавства деталізація адреси, в тому числі зазначення залу судового засідання, в якому виголошено постанову.

Вступна частина постанови повинна містити також найменування адміністративного суду, прізвища та ініціали судді (суддів) і секретаря судового засідання.

У вступній частині постанови вказують лише останній склад суду, який прийняв постанову. Відзначають, хто з присутніх у колегії суддів (при колегіальному розгляді) є головуючим. Щодо секретаря судового засідання, то в постанові також фіксують лише того секретаря, який був присутній на останньому судовому засіданні, коли приймали постанову.

Слушним є зауваження В. М. Кравчука щодо формулювання лінгвістичної конструкції: «суд – у складі суддів – при секретарі», яка, на думку вченого, є неправильною типовою помилкою. На заміну такої конструкції автор пропонує застосовувати іншу: «суд за участі секретаря» [7, с. 533].

Вступна частина постанови повинна також містити імена (найменування) сторін та інших осіб, які беруть участь у справі. Відповідно до статті 47 КАС України особами, які беруть участь у справі, є сторони, треті особи, представники сторін та третіх осіб.

У вступній частині повинно бути зазначено прізвище, ім'я та по батькові фізичних осіб або повне найменування юридичних осіб з вказівкою їх процесуального статусу. Найменування та процесуальний статус представників, у тому числі і тих, які не були присутні на судовому засіданні, оскільки їх теж вважають такими, які брали участь у справі. Також вказують найменування або прізвище, ім'я та по батькові третіх осіб.

Доречним є зауваження А. Т. Комзюка, який вважає, що у випадку, коли сторонами у справі є юридичні особи, то найменування такої особи доцільно вказувати відповідно до документів про реєстрацію юридичної особи [1, с. 505]. На нашу думку, зазначене правило варто поширювати не лише на юридичних осіб, але й на фізичних осіб-підприємців.

У випадку, якщо під час розгляду справи було замінено сторону на належну або залучено співвідповідача, у постанові суду також необхідно вказувати прізвище, ім'я та по батькові залучених фізичних осіб або найменування юридичних осіб.

Обов'язковою вимогою до вступної частини постанови є наявність у ній предмета адміністративного позову. Предметом позову є матеріально-правова

вимога позивача до відповідача, щодо якої він просить постановити судове рішення. У вступній частині вимогу формулюють коротко та стисло за формулою: «Хто, до кого, про що».

З наведеного вбачаємо, що вступна частина постанови виконує функцію ідентифікації цього судового акту та дає змогу встановити, який суд, коли і де вирішив спір між конкретними сторонами, і яким був предмет цього спору.

Згідно зі ст. 163 КАС України описова частина постанови повинна, зокрема, містити короткий зміст позовних вимог і позиції відповідача. Зазвичай описова частина постанови адміністративного суду починається зі слова: «встановив», хоча, на наше переконання, так мала б починатися мотивувальна частина постанови, оскільки саме в ній суд визначає, які саме обставини він вважає встановленими на основі досліджених доказів.

Описова частина постанови повинна містити зміст і підстави позовних вимог відповідно до позовної заяви. Мають бути викладені усі позовні вимоги, які позивач зазначив у позовній заяві, та без деталізації вказують підстави позову. Якщо в процесі розгляду справи на підставі клопотання позивача змінювалися позовні вимоги або підстави позову, про це варто вказати в описовій частині постанови із зазначенням дати таких змін. Також презюмують, що позивач свої позовні вимоги підтримує в повному обсязі та просить суд їх задовольнити, про що також варто вказати в описовій частині постанови. Також у постанові викладено позицію представника позивача, якщо такий бере участь у справі.

Як відомо, відповідач має право визнати позовні вимоги повністю або частково, заперечувати їх, а тому в постанові зазначають позицію відповідача щодо пред'явлених позовних вимог, чи визнає він їх повністю або частково (якщо частково, то варто встановити і вказати в постанові, які саме позовні вимоги відповідач визнає), чи заперечує проти позову. Якщо відповідач має представника, то також вказують його позицію, а якщо представник навів додаткові заперечення проти позову, їх теж зазначають, аналогічно фіксують додаткові підстави позову представника позивача.

Описова частина повинна також містити пояснення осіб, які беруть участь у справі.

Після окреслення в описовій частині постанови позиції відповідача, вказують правову позицію інших осіб, які беруть участь у справі, а саме: третіх осіб, їхніх представників, прокурора, висновки органів місцевого самоврядування або органів державної влади, якщо такі брали участь у справі.

Обов'язковим елементом описової частини постанови є зазначення інших доказів, досліджених судом. Відповідно до ст. 69 КАС України доказами в адміністративному судочинстві є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення осіб, які є учасниками справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлює суд на підставі пояснень сторін, третіх осіб та їхніх представників, показань свідків, письмових і речових доказів, висновків експертів.

В описовій частині постанови наводять лише скорочений перелік доказів, які подавали сторони на підтвердження своїх вимог і заперечень, оскільки в цій частині постанови суд не вправі давати оцінку доказів та позиції сторін.

Щодо завдання описової частини постанови існують різні погляди.

Зокрема, І. О. Хар вважає, що описова частина дає змогу чітко сформулювати конкретний спір з метою правильної оцінки обставин справи на основі дослідження й оцінки наданих суду доказів та адекватного застосування відповідних норм матеріального права [9, с. 211].

Натомість В. С. Стефанюк вказує, що описова частина судового рішення містить коротке викладення обставин справи так, як подали до суду зацікавлені особи в заявах та поясненнях [14, с. 283–284].

На думку В. М. Кравчука, призначення описової частини – це конкретизація предмета процесу та предмета спору і найбільш повне та точне відображення спору, як його розуміють самі особи, котрі беруть участь у справі [6, с. 39].

Інші вчені розглядають описову частину постанови як інформаційну частину, в якій суд описує процесуальні дії та порядок їх виконання судом при дослідженні обставин справи, зокрема, про призначення експертиз та їх висновки, витребування додаткових доказів, дослідження доказів [1, с. 505].

На наше переконання, описова частина постанови суду виконує інформаційну функцію, дає можливість як особам, які беруть участь у справі, так і суду вищої інстанції навіть без дослідження матеріалів справи сформулювати загальну думку про склад і обсяг заявлених позовних вимог, їх підставу та обґрунтування, відношення до позову відповідача та обсяг досліджених доказів.

Стосовно мотивувальної частини постанови А. Т. Комзюк дотримується думки, що така має на меті виклад обставин справи та їх юридичну оцінку з тих позицій, з яких вони висловлені судом при вирішенні питань, передбачених у ст. 161 КАС України [1, с. 505].

Щодо цього В. С. Стефанюк вважає, що у мотивувальній частині судового рішення наведено всі міркування адміністративного суду, на яких ґрунтується судове рішення в адміністративній справі. Ними є фактичні і юридичні мотиви висновків адміністративного суду в адміністративній справі, в яких окреслено: обставини справи, встановлені адміністративним судом; докази, на яких ґрунтуються висновки адміністративного суду; доводи, за якими адміністративний суд відхиляє ті чи інші докази; закони, якими керувався адміністративний суд [14, с. 284].

Слушною є думка В. М. Кравчука, який зазначив, що положення ст. 163 КАС України про зміст мотивувальної частини постанови суду кореспондується зі ст. 161 КАС України. Автор вказує, що саме ст. 161 КАС України є базою для написання мотивувальної частини постанови суду, яка складається з двох самостійних одна щодо одної складових: встановлених судом обставин, тобто фактів і мотивів суду, застосування відповідного закону. Суд спочатку повинен встановити фактичні обставини та відповідні їм правовідносини і лише потім застосовувати правову норму, яка їх регулює [6, с. 40–41].

Згідно зі ст. 163 КАС України мотивувальна частина постанови повинна містити опис встановлених судом обставин із посиланням на докази, а також мотиви неврахування окремих доказів.

Як зазначає група вчених під керівництвом О. М. Пасенюка, встановлення обставин справи – це творча діяльність з їх відтворення з метою з'ясування істини для застосування норм права [11, с. 435].

У цій частині постанови суд повинен вказати, чи були обставини, якими обґрунтовували вимоги та заперечення, та якими доказами вони підтверджуються; чи є інші фактичні дані, які мають значення для вирішення справи, та докази на їх підтвердження.

Зокрема, В. М. Кравчук звернув увагу на ту обставину, що не передбачено процесуальної форми фіксації визнання фактів та звільнення сторін від їх доказування і запропонував робити це за допомогою ухвали у судовому засіданні: «Суд ухвалив: визнати цю обставину встановленою і такою, що не потребує доказування» [7, с. 535].

Однак, такої ухвали окремим документом суди не постановляють, а вказують про визнання певних обставин сторонами в самій постанові.

На нашу думку, варто внести зміни в КАС України, встановивши, що ухвалу про визнання обставин сторонами у справі постановляють окремим документом із виходом суду до нарадчої кімнати.

Учені В. Перепелюк та М. Цуркан зазначають, що використання судом неналежного доказу для обґрунтування своїх висновків, матиме наслідком невдалу аргументацію судового рішення, що призводить до його нелогічності [16, с. 18].

Відповідно до ст. 86 КАС України суд оцінює докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні. Жодні докази не мають для суду наперед встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності.

Мотивами неврахування певних доказів можуть бути посилання на їх недостовірність, неналежність, недопустимість, а також недостатність та суперечливість доказів у їх сукупності. Однак неврахування доказу повинно мати у своїй основі обґрунтованість, тобто суб'єктивне переконання судді повинно мати матеріальну основу. Оцінюючи докази, суд має врахувати: форму фіксації доказу (наприклад: оцінка судом письмових документів як доказу. Недопустимим є письмовий документ як доказ, якщо не дотримано встановленої для такого документа форми); повноваження на підписання документа (наприклад, якщо документ підписано неуповноваженою особою, то це має наслідком не допустимість такого доказу); нікчемність доказів (наприклад, договір є нікчемним незалежно від того, чи є судові рішення про визнання його недійсним, а, відповідно, такий договір не може бути врахований доказом); зміст доказу (інформація у доказах не повинна бути суперечливою); фальсифікація документів; юридична сила доказу.

У мотивувальній частині судового рішення в адміністративній справі також мають бути зазначені мотиви, які суд враховував при прийнятті постанови, і положення закону, яким він керувався.

Результатом застосування закону до конкретних спірних правовідносин повинен бути висновок суду про наявність або відсутність порушення закону, а також висновок про те, чи призвело порушення закону до порушення прав, свобод чи інтересів позивача.

У мотивувальній частині постанови суду також зазначають інші відомості, зокрема, обґрунтування розподілу судових витрат, підстави для негайного виконання постанови тощо.

Тобто мотивувальна частина постанови покликана надати визначеність та об'єктивне вираження дійсним обставинам справи, вказати на докази, якими ці обставини підтверджуються, та застосувати до цих обставин відповідні правові норми.

Значення резолютивної частини постанови неодноразово акцентували науковці. В. М. Кравчук вказує, що резолютивна частина постанови суду – це найважливіша її частина, оскільки саме в ній остаточно закріплюється висновок суду щодо усіх вимог позивача [7, с. 544].

Інші вчені вважають, що резолютивна частина постанови має містити вичерпні й остаточні відповіді на всі вимоги, розглянуті судом, а в ідеалі повинна ліквідувати існуючий між сторонами адміністративний спір [11, с. 524].

На думку В. С. Стефаника, резолютивна частина судового рішення повинна містити сформульовані в імперативній формі завершальні висновки адміністратив-

ного суду, по суті, адміністративної справи: про задоволення заяви або про відмову в задоволенні повністю чи частково; вказівки на розподіл судових витрат, строк і порядок оскарження судового рішення [14, с. 284].

Зокрема, І. О. Хар зазначає, що резолютивну частину постанови суду треба викладати в імперативній формі. Відповіді суду на всі правові питання мають впливати із встановлених фактичних обставин, бути вичерпними, визначеними та безумовними [9, с. 212].

На думку колективу авторів науково-практичного коментаря КАС України за загальною редакцією О. Пасенюка, у змісті резолютивної частини судового рішення можна виділяти головні та факультативні елементи. До головних елементів відносять: а) висновок суду про задоволення адміністративного позову або про відмову у його задоволенні; б) висновок суду за суттю вимог; в) припис суду з питання про розподіл судових витрат. Як факультативні елементи залежно від специфіки предмета постанови суду та способів її виконання до резолютивної частини суду можуть бути долучені вказівка суду на спосіб, строки та порядок виконання постанови; вказівка суду на звернення рішення до негайного виконання. До того ж у постанові містяться висновки суду роз'яснювального характеру, зокрема, про порядок та строк його оскарження [10, с. 467].

Учений В. Б. Градовий зазначає, що в резолютивній частині постанови потрібно точно та в імперативній формі вказати висновок суду про адміністративний позов (задоволення чи відмову в його задоволенні), розподіл судових витрат між сторонами процесу та порядок набрання законної сили і строк оскарження постанови [2, с. 163].

Проаналізувавши п. 4 ч. 1 ст. 163 КАС України та наведені вище позиції вчених, можна дійти висновку, що резолютивна частина постанови має містити владний припис суду щодо заявлених позовних вимог, який містить висновок щодо задоволення таких або відмови у її задоволенні, а також застосований судом вид (спосіб) судового захисту права чи охоронюваного законом інтересу, чим вирішує існуючий між сторонами спір. Резолютивна частина постанови також визначає всі інші правові наслідки ухвалення судового акту у справі: покладає на сторін судові витрати, встановлює обов'язок відповідача подати суду звіт про її виконання і строк такого подання, роз'яснює порядок оскарження постанови.

У підсумку проведеного дослідження можна зробити такі висновки. Питання структури судових рішень в адміністративному процесі законодавчо врегульовано на належному рівні, однак, існують певні прогалини та неточності, що потребують внесення змін до законодавства та глибокої теоретичної розробки питання структури судового рішення в адміністративному процесі.

Судове рішення в адміністративній справі можна розглядати у двох аспектах: як процесуальний документ та як акт судової влади. Як акт судової влади судове рішення має трикомпонентну структуру і складається з предмета, підстав та змісту.

Судове рішення – документ, який є зовнішньою формою виразу акта судової влади, складається із чотирьох елементів: вступної, описової, мотивувальної та резолютивної частин.

Вступна частина постанови виконує функцію ідентифікації певного судового акта та дає змогу встановити, який суд, коли і де вирішив спір між конкретними сторонами, і яким був предмет цього спору. Описова частина постанови суду виконує інформаційну функцію, дає можливість як особам, які беруть участь у справі, так і суду вищої інстанції навіть без дослідження матеріалів справи, сформулювати загальну думку про склад і обсяг заявлених позовних вимог, їх

підставу та обґрунтування, відношення до позову відповідача та обсяг досліджених доказів. Мотивувальна частина постанови покликана надати визначеність та об'єктивне вираження дійсним обставинам справи, вказати на докази, якими ці обставини підтверджуються, та застосувати до цих обставин відповідні правові норми. Резолютивна частина постанови містить владний припис суду щодо заявлених позовних вимог, який охоплює висновок щодо задоволення таких або відмови у їх задоволенні, а також застосований судом вид (спосіб) судового захисту права чи охоронюваного законом інтересу, чим вирішує існуючий між сторонами спір. Резолютивна частина постанови також визначає всі інші правові наслідки ухвалення судового акту у справі: покладає на сторін судові витрати, встановлює обов'язок відповідача подати суду звіт про її виконання і строк такого подання, роз'яснює порядок оскарження постанови.

Список використаної літератури

1. *Армаш Н. О.* Кодекс адміністративного судочинства України : наук.-практ. коментар / Н. О. Армаш, О. М. Бандурка, А. В. Басов (та ін.) ; за заг. ред. А. Т. Комзюка. – К. : Прецедент : Істина, 2009. – 823 с.
2. *Градовий В. Б.* Зміст судового рішення в адміністративному судочинстві України / В. Б. Градовий // Адміністративне право і процес. – 2014. – №1(7). – С. 157–165.
3. *Державне управління: проблеми адміністративно – правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова.* – К. : Факт. 2003. – 384 с.
4. *Заворотько П. П.* Судове рішення / П. П. Заворотько, М. Й. Штефан. – К. : Видавництво Київського Університету, 1971. – 187 с.
5. *Коломоєць Т. О.* Адміністративне судочинство : Підручник. – Вид. 2, перероб. і допов. / [Т. О. Коломоєць, П. С. Лютіков, М. Ю. Віхляєв] ; за заг. ред. Т. О. Коломоєць. – К. : Істина, 2011. – 304 с.
6. *Кравчук В. М.* Зміст та форма постанови адміністративного суду першої інстанції / В. М. Кравчук // Вісник Верховного суду України. – 2010. – № 11 (123). – С. 36–48.
7. *Кравчук В. М.* Науково-практичний коментар до Кодексу адміністративного судочинства України / В. М. Кравчук. – Х. : Фактор, 2011. – 800 с.
8. *Куйбіда Р.* Посібник із написання судових рішень / Р. Куйбіда, О. Сироїд. – К. : «Дрім Арт», 2013. – 224 с.
9. *Матвійчук В. К.* Науково-практичний коментар до Кодексу адміністративного судочинства України : у 2-х т. Т. 2 / Матвійчук В. К., Хар І. Р. ; за заг. ред. В. К. Матвійчука. – К. : Алерта : КНТ 2008. – 751 с.
10. *Панченко О. Н.* Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / О. Н. Панченко, В. Б. Авер'янов [та ін.] ; за заг. ред. О. М. Пасенюка. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 704 с.
11. *Пасенюк О. М.* Адміністративне судочинство України: підручник / О. М. Пасенюк (кер. авт. кол.), О. Н. Панченко, В. Б. Авер'янов (та ін.) ; за заг. ред. О. М. Пасенюка. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 672 с.
12. *Перунова О. М.* Вимоги, які висуваються до судового рішення / О. М. Перунова // Вісник національного університету внутрішніх справ. – Х. : Національний університет внутрішніх справ. – 2003. – Вип. 24. – С. 132–139.
13. Про судові рішення в адміністративній справі: постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 20.05.2013 року №7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0007760-13>
14. *Стефанюк В. С.* Судовий адміністративний процес / В. С. Стефанюк. – Х. : Фірма «Консум», 2003. – 463 с.

15. Фазикош Г. В. Судове рішення в цивільному судочинстві : дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.03 / Фазикош Ганна Василівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2008. – 268 арк.
16. Цуркан М. Юридична та логічна виваженість і мовна досконалість судового рішення – запорука його правосудності / М. Цуркан, В. Перепелюк // Адміністративний суд України (збірник наукових праць) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.info-library.com.ua/books-text-10039.html>
17. Чечот Д. М. Постановление суда первой инстанции по гражданским делам / Д. М. Чечот. – М. : Госюриздат, 1958. – 166 с.
18. Чорнооченко С. І. Цивільний процес: ВИД 2-ге, перероб. та доопр. : навч. посібник / С. І. Чорнооченко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 472с.

References

1. Armash, N. O., Bandurka, O. M., & Basov, A. V. et al. (2009). *Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrayiny*: Nauk.-prakt. komentar. A. T. Komzyuk (Ed.). Kyiv: Pretsedent : Istyna [in Ukrainian].
2. Hradovyy, V. B. (2014). Zmist sudovoho rishennya v administratyvnomu sudochynstvi Ukrayiny. *Administratyvne pravo i protses. Vol. 1(7)* [in Ukrainian].
3. Aver'yanov, V. B. (2003). *Derzhavne upravlinnya: problemy administratyvno-pravovoyi teorii ta praktyky*. V. B. Aver'yanov (Ed.). Kyiv: Fakt [in Ukrainian].
4. Zavorot'ko, P. P., & Shtefan, M. Y. (1971). *Sudove rishennya*. K. : Vydavnytstvo Kyyv's'koho Universytetu [in Ukrainian].
5. Kolomojets', T. O. (Ed.), Lyutikov, P. S., & Vikhlyayev, M. Yu. (2011). *Administratyvne sudochynstvo : Pidruchnyk*. Kyiv: Istyna [in Ukrainian].
6. Kravchuk, V. M. (2010). Zmist ta forma postanovy administratyvnoho sudu pershoyi instantsiyi. *Visnyk Verkhovnoho sudu Ukrayiny. Vol. 11 (123)* [in Ukrainian].
7. Kravchuk, V. M. (2011). *Naukovo-praktychnyy komentar do Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrayiny*. Kharkiv : Faktor [in Ukrainian].
8. Kuybida, R., & Syroyid, O. (2013). *Posibnyk iz napsyannya sudovykh rishen'*. Kyiv: Drim Art [in Ukrainian].
9. Matviychuk, V. K. (Ed.), Khar, I. R. (2008). *Naukovo-praktychnyy komentar do Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrayiny. (Vols. 1–2)*. Kyiv : Alerta [in Ukrainian].
10. Panchenko, O. N. (Ed.), Aver'yanov, V. B., & Pasenyuk, O. M. (2009). *Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrayiny: naukovo-praktychnyy komentar*. Kyiv : Yurinkom Inter [in Ukrainian].
11. Pasenyuk, O. M. (Ed.), Panchenko, O. N., & Aver'yanov, V. B. (2009). *Administratyvne sudochynstvo Ukrayiny: pidruchnyk*. Kyiv : Yurinkom Inter [in Ukrainian].
12. Perunova, O. M. (2003). Vymohy, yaki vysuvayut'sya do sudovoho rishennya. *Visnyk natsional'noho universytetu vnutrishnikh sprav. Vyp. 24*. – Kh.: Natsional'nyy universytet vnutrishnikh sprav [in Ukrainian].
13. Pro sudove rishennya v administratyvnyi spravi: postanova Plenumu Vyshchoho administratyvnoho sudu Ukrayiny vid 20.05.2013 roku #7. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0007760-13> [in Ukrainian].
14. Stefanyuk, V. S. (2003). *Sudovyy administratyvnyy protses*. Kh.: Firma «Konsum» [in Ukrainian].
15. Fazykosh, H. V. (2008). *Sudove rishennya v tsyvil'nomu sudochynstvi*. Nats. yuryd. akad. Ukrayiny im. Yaroslava Mudroho [in Ukrainian].
16. Tsurkan, M., & Perepelyuk, V. (2009). *Yurydychna ta lohichna vyvazhenist' i movna doskonalist' sudovoho rishennya – zaporuka yoho pravosudnosti Administratyvnyy sud*

- Ukrayiny (zbirnyk naukovykh prats')*. Retrieved from <http://www.info-library.com.ua/books-text-10039.html> [in Ukrainian].
17. Chechot, D. M. (1958). *Postanovlenie suda pervoy instantsii po grazhdanskim delam*. Moscow : Hosyurizdat [in Russian].
 18. Chornoochenko, S. I. (2005). *Tsyvil'nyy protses*. Kyiv: Tsentr navchal'noyi literatury [in Ukrainian].

*Стаття: надійшла до редакції 08.04.2016
прийнята до друку 20.04.2016*

THE STRUCTURE OF COURT DECISION IN AN ADMINISTRATIVE CASE

M. Trush

*Ivan Franko National University of Lviv,
Universytetska Str., 1, UA – 79000, Lviv, Ukraine,
e-mail: trushm@i.ua*

The article deals with the structure of the court decision in an administrative case. The author defines the concept of a court decision as an act of justice and a procedural document, which has a separated structure form, and may not coincide with the content of the judgment as an act of justice. The act of judgment judiciary has ternary structure consists of subject and grounds maintenance. Court decision as a procedural document which is the external form of the act of justice expression consists of four elements: introduction, narrative, reasoning and the operative parts. The author defines the characteristic requirements of the relevant parts of judgments in the administrative process and proposes necessary amendments to the legislation.

The introduction of court decision performs the function of the judicial act and allows us to establish when and where particular dispute between the parties was resolved and which was the subject of the dispute. Narrative of a court decision performs the information function, that enables both persons involved in the case, and a higher court without investigation of the case to form a general opinion on the composition and amount of the alleged claim, their reason and justification related to the claim of defendant, amount of researched evidence. The reasoning part of the court decision is intended to provide certainty and objective expression of the true circumstances of the case, point to evidence that these circumstances are confirmed and applied to the circumstances relevant legal provisions. In the reasoning of the court decision stated the law and regulations - regulations on which defined the rights and obligations of the parties and disputed legal and procedural rules of law which the court was guided by established facts of the case and the rights and obligations of the parties. The act of the resolution contains authoritative court order regarding claims, comprising an opinion to satisfy or refuse them, and the court applied the type (method) judicial protection of rights or legally protected interest by solving existent disputes between the parties on the merits. The content of the resolution part can provide basic and optional elements. The main elements are : a) to satisfy administrative action or refuse it; b) to make a court decision on the merits; c) a court order by the distribution of court costs. As optional elements, depending on the specific subject of a court command and ways of its implementation to the resolution of the court may be included : timing and execution of the order; court command that a judgment must be enforced. In addition, the resolution contains court judgments, including the procedure and time of appeal.

Keywords: court decision, resolution and award in an administrative case, introduction, description, motivation and resolution parts.